

CURTEA DE APEL CENTRU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 409 209
www.instante.justice.md

Nr. 4-35/1-333 din 21.02.25

Dosar nr. 3-233/2023

Curtea Constituțională a RM
str. Alexandru Lăpușneanu nr.28

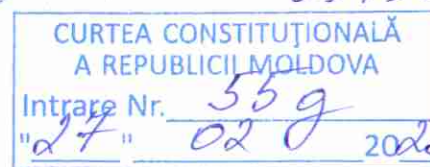
Prin prezenta, Curtea de Apel Centru, vă expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate în cauza de contencios administrativ, la acțiunea înaintată în procedura de contencios administrativ de **Diacov Serghei** către **Autoritatea Națională de Integritate privind contestarea actului administrativ**.

Anexe: sesizarea privind excepția de neconstituționalitate,
copia încheierii pe 3 file.

Judecător:

Angela Bostan

Notă! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în conformitate cu prevederile Legii nr.133 din 08.07.2011 „Privind protecția datelor cu caracter personal”. Documentul nu se supune publicității.

Operațiunile efectuate cu acest document fără drept în acest sens se sancționează în conformitate cu cadrul normativ al Republicii Moldova.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

REPUBLICA MOLDOVA

MD-2004 mun.Chișinău str.Al.Lăpușneanu nr. 28

SESIZARE

privind excepția de neconstituționalitate

(prezentată în conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție)

I. Subiectul sesizării

1. Diacov Serghei .
2. Avocat Fetescu Andrian

II. Instanța de Judecată

3. Curtea de Apel Centru
4. Judecător raportor Bostan Angela

III. Cazul dedus judecării instanței de drept comun

6. La 11 februarie 2022, în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea din oficiu nr. 04-26/273 , cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic de declarare a averii de către dl Serghei Diacov.
7. La 01 martie 2022, prin procesul-verbal nr.159/07, în privința reclamantului Diacov Serghei a fost inițiat controlul averii și intereselor personale.
8. La 01 decembrie 2023, Autoritatea Națională de Integritate a emis Actul de constatare nr. 155/25 prin care a decis:
  - Se constată diferență substanțială și deținerea averii cu caracter nejustificat, în mărime de – **466 890, 07 MDL**, în anul fiscal 2019 la data de 14.05.2019; diferență ce a fost constatată între averea dobândită și veniturile obținute pentru aceeași perioadă de către Serghei Diacov și membrii familiei.
  - Se transmite prezenta cauză în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate.
  - Din data rămânerii definitive a actului de constatare, respectiv, din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența averii nejustificate, se sesizează autoritatea competentă în vederea încetării mandatului de consilier deținut de dl Serghei Diacov.
  - Se decede dl Serghei Diacov din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică inclusiv mandatul de consilier, pe o perioadă de 3 ani de la data rămânerii definitive a actului de constatare sau, respectiv, rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența averii nejustificate, cu înscrierea în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa funcție publică sau de demnitate publică.
  - Se aduce la cunoștința dl Serghei Diacov actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emiterea acestuia, la Curtea de Apel Chișinău, MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4.
9. La 14 decembrie 2023, Serghei Diacov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate, prin care a solicitat anularea actului de constatare nr.155/25 din 01 decembrie 2023, emis de Autoritatea Națională de Integritate în privința sa și a membrilor familiei sale.

IV. OBIECTUL SESIZĂRII

10. În conformitate cu art.7 alin.(3) lit.h) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate prevede că una din atribuțiile autorității este de a stabili **metodologia de efectuare a controlului averii și al intereselor personale** și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.
11. Potrivit, art.28 alin.(1) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, autoritatea inițiază controlul averii și al intereselor personale din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau persoane juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi **și ale metodologiei de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale** și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.
12. În corespundere cu art.14 alin.(1) lit.g) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate președintele și vicepreședintele autorității aprobă **metodologia de efectuare a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor**.
13. Potrivit, art.14 alin.(3) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate Vicepreședintele Autorității monitorizează inspectorii de integritate privind exercitarea conformă a atribuțiilor de serviciu, de asemenea supraveghează modul în care inspectorii de integritate **respectă metodologia de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale** și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, aprobată de președintele Autorității.
14. În conformitate cu art.20 alin.(2) lit.a¹) inspectorii de integritate au obligația **să respecte metodologia de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale** și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, să nu emită, fără motive convingătoare, acte care se abat de la practica generalizată de verificare și control a inspectorilor de integritate.
15. În context, la data de 22.01.2018 prin ordinul nr.4 emis de Președintele Autorității Naționale de Integritate a fost aprobată metodologia de efectuare a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese al incompatibilităților și al restricțiilor, metodologia respectivă a fost modificată prin emiterea ordinului intern nr.61 din 19.07.2018 și ordinul intern nr.18 din 22.05.2019.
16. Ulterior, la data de 13.10.2020 a fost emis ordinul nr.94 prin care a fost aprobată o nouă metodologie de efectuare a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.
17. Totodată, este de menționat că la data de 14.02.2022 a fost emis ordinul nr.9 de către Președintele Autorității Naționale de Integritate prin care a fost abrogată metodologia de efectuare a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor din 13.10.2020 și aprobată o nouă metodologie.
18. Metodologia respectivă a fost modificată prin emiterea ordinului intern nr.15 din 04.03.2022 și ordinul intern nr.38 din 30.08.2022.

19. La data de 24.01.2024 prin ordinul nr.8 a fost aprobată o nouă metodologie emis de Președintele Autorității Naționale de Integritate de efectuare a verificărilor și controalelor de către inspectorii de integritate.
20. În acest sens, menționez că în perioada anilor 2018-2024 metodologia de efectuare a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor a fost modificată de opt ori dintre care de patru ori a fost adoptată o nouă metodologie.
21. Prin urmare, aprobarea metodologiei de efectuare a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, exclusiv de către președintele sau vicepreședintele Autorității Naționale de Integritate crează riscul ca metodologia să reflecte mai degrabă viziunea unei singure persoane sau interese politice, decât o abordare larg consultată și imparțială.
22. O confirmare a faptului că metodologia de efectuare a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor aprobată la data de 24.01.2024 prin ordinul nr.8 reflectă mai degrabă viziunea unei singure persoane și nu este în corelație cu legea sunt următoarele exemple: acordarea unor drepturi inspectorilor de integritate, neprevăzute de lege și anume- fotografierea/filmarea, verificarea profilurilor de pe rețelele de socializare inclusiv cu dispozitive proprii.
23. O altă reglementare prevăzută în metodologia de efectuare a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor aprobată la data de 24.01.2024 prin ordinul nr.8 și care depășește cadrul legal statuiază la pct.17 că legislația cu privire la integritate nu prevede suspendarea procedurii de verificare sau de control și nici nu condiționează emiterea actelor inspectorilor de integritate de actele altor autorități. Totuși, suspendarea verificării sau a controlului poate fi dispusă ca excepție, de către vicepreședintele Autorității, la solicitarea motivată a inspectorului de integritate, dacă există pericolul expirării termenului pentru efectuarea verificării sau a controlului. De regulă, inspectorii de integritate trebuie să se bazeze pe verificările proprii și să nu conteze pe actele emise de alte organe. Ultimele pot fi solicitate doar dacă inspectorul de integritate nu le poate face personal.
24. Un alt punct din metodologie care crează percepția ca metodologia reflectă mai degrabă viziunea unei singure persoane este pct.72 care stabilește că controlul integrității nu este o procedură penală, prin urmare, privilegiul acordat acestor persoane în procedura penală de a nu incrimina o rudă nu se aplică procedurii de control a integrității.
25. Totodată, pct.76 din metodologie prevede că inspectorul de integritate poate solicita informații și de la alte autorități competente ale altor state, precum și de la organizații și asociații internaționale. La aceste solicitări ar trebui să se recurgă totuși doar ca excepție, în privința cazurilor deosebit de serioase, deoarece multe țări nu oferă astfel de informații, iar altele, deși oferă, o fac peste perioade lungi de timp. În schimb, pot fi accesate bazele de date oficiale ale altor țări cu privire la companii, mijloace de transport sau imobile.
26. De asemenea, pct.77 din metodologie stabilește că, în cazul controlului averii și a intereselor personale, sarcina inspectorului este să stabilească un dubiu rezonabil cu privire la diferență între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută.
27. Mai mult decât atât, conform art. 20 alin. (3) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate nu solicită și nu primește

- dispoziții, inclusiv de la președintele sau vicepreședintele Autorității, referitoare la controalele aflate în derulare privind averea și interesele personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.
28. Prin Ordinul ANI nr. 9 din 14 februarie 2022, a fost aprobată Metodologia de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.
29. Prin Ordinul ANI nr. 38 din 30 august 2022, a fost modificată Metodologia de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, aprobată prin ordinul ANI nr. 9 din 14 februarie 2022, fiind completată cu punctele 83¹ – 83² cu următorul cuprins:
30. " 83¹. Inspectorul de integritate transmite proiectul actului de constatare împreună cu dosarul de control ordonat cronologic, numerotat, bordurat și cusut, inspectorului de integritate cu atribuții de control și organizare a activității Inspectoratului de integritate, spre avizare.
31. 83². Inspectorul de integritate cu atribuții de control și organizare a activității Inspectoratului de integritate examinează în termen rezonabil proiectul actului de constatare, după care restituie inspectorului de integritate dosarul de control, proiectul actului de constatare avizat, spre analizare și eventuală ajustare a actului."
32. Potrivit art. 20 alin. (3¹) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, nu constituie imixtiune în activitatea inspectorilor de integritate și sunt permise acțiunile de control ale președintelui sau vicepreședintelui Autorității privind exercitarea conformă a atribuțiilor de serviciu de către inspectorii de integritate, precum și privind modul în care inspectorii de integritate respectă practica generalizată de verificare și control.
33. Astfel, unica persoană, care prin excepție, are dreptul de a efectua acțiuni de control privind exercitarea conformă a atribuțiilor de serviciu de către inspectorii de integritate este președintele sau vicepreședintele Autorității, dar nici într-un caz un alt inspector de integritate.
34. Prin instituirea obligării avizării actelor de constatare, este grav încălcat principiul independenței inspectorilor de integritate, indicat la art. 20 alin. (2), lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, care prevede: inspectorul de integritate are obligația să-și îndeplinească atribuțiile cu obiectivitate, respectând principiile legalității, independenței, imparțialității, transparenței, confidențialității, celerității, integrității, egalității, al dreptului la apărare și al bunei administrări, precum și unul dintre cele 20 de principii de luptă împotriva corupției adoptate de către Consiliul Europei prin rezoluția 9724 din 1997, care constă în asigurarea independenței și autonomiei persoanelor responsabile care activează în domeniul luptei împotriva corupției și necesitatea protejării acestora de la orice imixtiuni și influențe nepotrivite.
35. Avizarea actului de constatare este o formă de imixtiune în activitatea inspectorului de integritate manifestată prin inducerea/insuflarea unei opinii și sau concluzii impropriei inspectorului de integritate, de către o persoană neautorizată conform legii și care încalcă flagrant prevederile art. 22 din din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, potrivit căruia, inspectorul de integritate este responsabil de legalitatea acțiunilor realizate în cadrul procedurilor de verificare și control, precum și de calitatea controalelor efectuate și a actelor emise. Inspectorul de integritate poartă răspundere disciplinară, contravențională, civilă sau penală în conformitate cu legislația.

36. În cauza Diacov Serghei vs Autoritatea Națională de Integritate privind contestarea actului administrativ individual defavorabil, proiectul actului de constatarea a fost remis spre avizare către alt inspector de integritate, obligație impusă de metodologia de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. În acest fel, este erodată independența inspectorilor de integritate, or avizarea de către un alt inspector de integritate poate introduce o influență externă asupra deciziei inspectorului inițial, afectând autonomia sa în emiterea actului, inspectorul inițial fiind descurajat să își exercite liber judecata profesională, temându-se că decizia sa va fi modificată sau contestată de colegul avizor. Inspectorul care avizează, poate influența rezultatul final, chiar dacă nu a fost implicat direct în desfășurarea controlului și în analiza probelor. În cazul unei erori sau abuzuri, este neclar cine răspunde pentru actul final, inspectorul care a întocmit dosarul sau cel care l-a avizat. Legea prevede că inspectorul are responsabilitatea unică și exclusivă de a întocmi actul de constatare, includerea unei proceduri de avizare suplimentară printr-o metodologie este o încălcare și a principiului legalității.
37. Astfel, este de remarcat că, prin aprobarea metodologiei de către conducerea ANI se completează și/sau modifică Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, or introducerea prin metodologie a sarcinii inspectorului de integritate de a stabili doar un dubiu rezonabil cu privire la diferență între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută, contravine Legii nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.
38. Conform, principiului legalității toate atribuțiile, obligațiile și standardele aplicabile inspectorului de integritate trebuie să fie prevăzute direct de lege, nu de o metodologie secundară. Legea nu prevede explicit că inspectorul poate să emită un act de constatare doar în baza unui „dubiu rezonabil”, iar în cazul în care prin metodologie se introduce această obligație se depășește cadrul legal, metodologia nu poate prevedea noi obligații sau standarde care să schimbe scopul, sensul sau aplicarea legii. Stabilirea doar a unui „dubiu rezonabil” este insuficient pentru a îndeplini cerințele legale. Dacă inspectorul constată doar un „dubiu rezonabil” se reduce standartul probator necesar pentru luarea unei decizii, ceea ce poate duce la sancționarea unor persoane pe baza unor suspiciuni nefondate. Introducerea prin metodologie a standartului „dubiu rezonabil” este problematică, deoarece reduce nivelul probator cerut pentru a constata nereguli în averea sau cheltuielile unei persoane. Această contravine principiilor independenței inspectorului, proporționalității și legalității și poate conduce la încălcarea drepturilor subiectului controlului.
39. Atragem atenția, onoratei Curți că articolele din lege care permit aprobarea metodologiei de efectuare a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor nu definesc clar limitele și criteriile pentru elaborarea metodologiei, iar modificarea frecventă crează confuzie atât pentru inspectorii de integritate, cât și pentru persoanele supuse controlului. Subiecții evaluării nu cunosc în mod clar care sunt regulile aplicabile la un anumit moment, totodată se crează impresia că acest instrument este folosit în mod discriționar, motiv din care este afectată încrederea publicului în obiectivitatea și imparțialitatea procesului de control.
40. În acest sens este important de menționat că este relevantă în acest sens jurisprudența Curții Europene, care a subliniat importanța certitudinii juridice și securitatea raporturilor juridice, în contextul dreptului la un proces echitabil.

41. Curtea a notat că certitudinea juridică reprezintă un principiu fundamental al unei societăți democratice, care este inerent tuturor articolelor din Constituție, inclusiv dreptului de proprietate.
42. Principiul certitudinii juridice este un element fundamental al statului de drept, acesta presupune ca normele juridice trebuie să fie clare, precise, stabile și să permită persoanelor să prevadă consecințele juridice. De aceea, normele care stabilesc aprobarea metodologiei de către conducerea ANI, încalcă cerințele ca acestea să fie previzibile, stabile. Subiectul de control nu își poate organiza corect apărarea sau respecta obligațiile legale, deoarece regulile se schimbă constant. Modificările frecvente, pot permite conducătorului autorității să ajusteze metodologia după anumite cazuri sau situații.
43. Prin urmare, art.7 alin.(3) lit.h), art.28 alin.(1), art.14 alin.(1) lit.g), art.14 alin.(3) art.20 alin.(2) lit.a¹) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate prin care este statuat că se aprobă de către Autoritate **metodologia de efectuare a controlului averii și al intereselor personale** și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, crează confuzii și neclaritate pentru subiecții supuși controlului, oferă posibilitatea modificării frecvente ale acesteia care duce la aplicări diferite pentru cazuri similar, ceea ce afectează egalitatea în fața legii.
44. Totodată atragem atenția onoratei Curți că metodologia aprobată de către președintele Autorității Naționale de Integritate nu este una strict tehnică, prevede reguli noi și interpretări care nu sunt prevăzute de lege depășind în acest sens cadrul legal.

V. INCIDENTA DREPTURILOR DIN CONSTITUȚIE

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

VI. ARGUMENTELE INGERINTEI ÎN DREPTURILE CONSTITUȚIONALE

45. Art.7 alin.(3) lit.h), art.28 alin.(1), art.14 alin.(1) lit. g), art.14 alin.(3) art.20 alin.(2) lit.a¹) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate stabilesc

posibilitatea aprobării de către președintele Autorității Naționale de Integritate a unei metodologii de efectuare a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, fără a clarifica limitele și criteriile pentru elaborarea metodologiei, iar modificarea frecventă crează confuzie atât pentru inspectorii de integritate, cât și pentru persoanele supuse controlului. Importanța reglementării limitele și criteriile pentru elaborarea metodologiei asigură certitudinea juridică și respectarea securității raporturilor juridice, în contextul dreptului la un proces echitabil.

46. „Claritatea” este condiția indispensabilă a „predictibilității”, întrucât pentru a prevedea trebuie să fie asigurat accesul la informații suficiente și comprehensibile. Conotativ vorbind, relația dintre acești doi termeni se înfățișează similară relației Yin și Yang – existența unor condiții a căror sumă compun întregul, unde una fără alta este de neconceput. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a precizat în acest sens că „*legea trebuie să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale*” adițional, din Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 01.10.2018 pe marginea sesizării nr. 94g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 328 alin. (3) lit. d) din Codul penal, notăm că la punctul 38 este stipulat: „[...] pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit”. Reieșind din cele precizate anterior, Curtea a declarat neconstituțional. art. 328, alin. (3), lit. d).
47. Vorbind despre *claritatea legii*, menționăm că aceasta privește modul de receptare a conținutului actelor normative de către corpul social, în sensul de înțelegere a acestora. În această ordine de idei, este important ca norma juridică să fie accesibilă și inteligibilă, întrucât cei cărora li se adresează trebuie să conștientizeze posibilele consecințe ale faptelor lor. O relevanță deosebită în contextul dat aparține art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia: „*Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative*”. Prin urmare, asigurarea clarității legilor este o îndatorire constituțională a statului, un prim element al mecanismului de garantare a drepturilor omului, remarcant fiind dreptul la un proces echitabil, care oferă persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrariului.
48. Făcând referință la *predictibilitatea legii*, ne raliem la opinia doctrinarilor ce susțin că efectele acesteia trebuie să fie previzibile, în măsura în care să permită subiecților de drept să-și gândească conduita conform reglementărilor sale. Astfel, previzibilitatea se referă la urmările efectivității normei, impunând ca legile să fie calculate și fiabile. „*În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice*”, acestea reies din practica judiciară a Curții de Justiție a Comunităților Europene, fiind oferită drept exemplu cauza *Faccini Dori c. Recreb*, prin care s-a reiterat că legislația trebuie să fie clară și predictibilă, unitară și coerentă.
49. În final, ținem să raportăm cele menționate pe parcurs la ampla jurisprudență a Curții Europene a Drepturilor Omului, care prin hotărârile referitoare la *Sunday Times c. Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, 1979* și *Dammann c. Elveției, 2005* a subliniat importanța asigurării clarității și previzibilității legii, instituind o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le ia în considerație pentru asigurarea implementării acestora.

50. În context, ținem doar să accentuăm că anume „claritatea și predictibilitatea” sunt unii dintre pilonii statului de drept, stat care este apreciat și elogiât pentru calitatea legilor sale.
51. Astfel, reieșind din motivele de fapt și de drept, expuse supra, fiind constatate toate cele 4 condiții necesare pentru a sesiza Curtea Constituțională în temeiul art. 195, art. 230 din Cod Administrativ art.12¹ alin. (1) din Codul de Procedură Civilă articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională,

SOLICITĂM:

1. A admite cererea.
2. A ridica excepția de neconstituționalitate în fața Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității normelor prevăzute la art.7 alin. (3) lit.h), art.28 alin.(1), art.14 alin.(1) lit.g), art.14 alin.(3) și a art.20 alin.(2) lit.a¹) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sub aspectul corespunderii cu art.1 alin.(3), art.20 și art.23 din Constituția Republicii Moldova.
3. A declara neconstituțională norma art.7 alin. (3) lit.h) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și anume autoritatea stabilește **metodologia de efectuare a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor**.
4. A declara neconstituțională textul normei art.28 alin. (1) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și anume **și ale metodologiei de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.**
5. A declara neconstituțională norma art.14 alin. (1) lit.g) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și anume președintele și vicepreședintele autorității aprobă **metodologia de efectuare a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.**
6. A declara neconstituțională textul normei art.14 alin.(3) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și anume Vicepreședintele Autorității monitorizează inspectorii de integritate **supraveghează modul în care inspectorii de integritate respectă metodologia de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, aprobată de președintele Autorității.**
7. A declara neconstituțională norma art. 20 alin.(2) lit.a¹) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și anume inspectorii de integritate au obligația **să respecte metodologia de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, să nu emită, fără motive convingătoare, acte care se abat de la practica generalizată de verificare și control a inspectorilor de integritate.**

VII. DECLARATIE SI SEMNATURA

52. Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt veridice.

Avocat

Fetescu Andrian

Digitally signed by Fetescu Andrian

Date: 2025.01.28 13:00:00 EET

Reason: MoldSign Signature

Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

ÎNCHEIERE

13 februarie 2025

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Președintele completului, judecătorul

Mîra Ghenadie

Judecătorii

Dașchevici Grigore și Bostan Angela

Examinînd, în procedură scrisă, cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă în cadrul examinării acțiunii în contencios administrativ depusă de Diacov Serghei către Autoritatea Națională de Integritate privind contestarea actului administrativ,

CONSTATĂ:

Circumstanțele cauzei.

La data de 14 decembrie 2023, Diacov Serghei a sesizat Curtea de Apel Chișinău cu acțiune în contencios administrativ îndreptată către Autoritatea Națională de Integritate, prin care a solicitat anularea Actului de constatare nr.155/25 din 1 decembrie 2023.

La 28 ianuarie 2025, Diacov Serghei, prin intermediul reprezentantului său, avocatul fetescu Adrian, a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.7 alin. (3) lit.h), art.28 alin.(1), art.14 alin.(1) lit.g), art.14 alin.(3) și a art.20 alin.(2) lit.a¹) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sub aspectul corespunderii cu art.1 alin.(3), art.20 și art.23 din Constituția Republicii Moldova.

Studiind cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de Diacov Serghei și înscrisurile anexate în susținerea acesteia, Completul judiciar concluzionează despre necesitatea ridicării excepției de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea respectivă - din următoarele considerente.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, *excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.*

În conformitate cu § 76 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, *în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.*

În temeiul § § 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, *controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legiuitorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al*

dreptului la un proces echitabil.

Dispozițiile §§ 82-83 din aceeași hotărâre prevăd că, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu dispozițiile normei procesuale statuate de art. 12¹ alin. (1)-(3), (5)CPC, (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. (2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Astfel, examinând condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, concluzionează că respectivele condiții la caz, sunt întrunite – motiv din care, cererea lui Diacov Serghei urmează a fi admisă.

Drept urmare a celor justificate, ținând cont de faptul că obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție - fiind o lege organică, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, iar Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Centru va

prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de către Diacov Serghei.

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, art.art .12¹, 269-270 CPC, Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

DISPUNE:

Se admite cererea lui Diacov Serghei privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se sesizează Curtea Constituțională în vederea soluționării cererii depuse de Diacov Serghei privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.7 alin. (3) lit.h), art.28 alin.(1), art.14 alin.(1) lit.g), art.14 alin.(3) și a art.20 alin.(2) lit.a¹) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sub aspectul corespunderii cu art.1 alin.(3), art.20 și art.23 din Constituția Republicii Moldova.

Se remite după competență Curții Constituționale sesizarea depusă de Diacov Serghei privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării acțiunii în contencios administrativ înaintată de Diacov Serghei către Autoritatea Națională de Integritate privind contestarea actului administrativ.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,

Judecătorul

/semnat/

Mîra Ghenadie

Judecătorii

/semnat/

Dașchevici Grigore

/semnat/

Bostan Angela